

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU
REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
Razvoj Geografskoga informacijskog sustava (GIS-a)
za 2015.

Organizacijska jedinica: Služba za kvalitetu, statističke standarde
i razvoj geoinformacijskog sustava

Priredili: Dragana Šneler i Branko Crkvenčić

svibanj 2020.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Opći cilj ovog projekta jest geografski referencirati statističke podatke u sustav mrežnih ćelija upotrebom kartezijanskih koordinata. Populacijska mreža jest moćan alat za opisivanje našeg društva i za proučavanje odnosa između ljudskih aktivnosti i okoliša. One su osobito korisne za analizu fenomena i njihovih uzroka, koji su neovisni o administrativnim granicama, kao što su poplave, putovanja na posao i urbana raspršenost.

- Izvještajno razdoblje

Više kalendarskih godina.

- Pravna osnova

Popis je proveden na temelju Zakona o Popisu stanovništva, kućanstava i stanova u Republici Hrvatskoj 2011. godine (NN, br. 92/10.).

Kako bi se postigla međunarodna usporedivost podataka, metodologija koja se primjenjivala u Popisu 2011. u skladu je s Preporukom Konferencije europskih statističara za popise stanovništva i kućanstava 2010., popisima stanovništva i kućanstava te s uredbama (EK) br. 763/2008 i 1201/2009 Europskog parlamenta i Vijeća koje propisuju popise stanovništva i kućanstava u Europskoj uniji.

- Sustav klasifikacije

Nije bilo potrebno koristiti klasifikacije za proizvodnju mrežne statistike na ukupnom broju stanovnika. Primijenjena je klasifikacija za proizvodnju mrežnih statistika prema spolu i dobi.

- Koncepti i definicije

Aktivnost GeoSTAT-a usmjerena je na razvoj smjernica za proizvodnju harmoniziranih mrežnih statistika i promicanje nacionalnih mrežnih statistika u nacionalnim statističkim zavodima. Razlog za tu aktivnost dolazi iz dvije glavne političke definicije EU-a: strateškog cilja Europskoga statističkog sustava (ESS-a) za integriranje prostornih informacija sa statističkim podacima i inicijativom INSPIRE za razvoj interoperabilnih skupova prostornih podataka. Kako bi se postigao konačni cilj, Eurostat je pripremio harmoniziranu mrežu za cijelu Europu.

Osim europske mreže postoje mrežni isječci pojedinih država koji pokrivaju samo jednu državu odjednom. Mreža nudi referentni sustav mrežnih ćelija za harmonizirani mrežni skup podataka. Državni zavod za statistiku koristi za potrebe projekta mrežni sustav koji je pripremio Eurostat.

Varijable koje se koriste za potrebe povezivanja statističkih podataka s prostornima jesu:

- a) ukupan broj stanovnika Republike Hrvatske
- b) mreža ETRS 89 LAEA
- c) prostorne jedinice od razine države do razine kućne adrese.

- Statističke jedinice

Osnovna statistička jedinica promatranja jest stanovništvo koje stanuje na određenoj adresi.

- Pokrivenost i obuhvat istraživanja

Statistička populacija odnosi se na ukupan broj stanovnika na određenoj kućnoj adresi povezanih mrežom veličine 1 x 1 km.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Vanjski korisnici podataka:

- DG Regio
- Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a
- ostali (državne i javne institucije, privatna poduzeća)

Interni korisnici:

- demografske statistike

1.1.1 Potrebe korisnika

Očekuje se da će DG Regio i Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a biti najveći korisnici pripremljenih podataka. Unutar projekta povezivanje statističkih podataka i geospacijalnih informacija proizvedeni su sljedeći podaci:

- ukupan broj stanovnika
- broj stanovnika prema spolu
- broj stanovnika prema dobnim skupinama
- broj stanovnika prema aktivnosti
- broj stanovnika prema stupnju obrazovanja.

1.1.2 Zadovoljstvo korisnika

Istraživanje o zadovoljstvu korisnika provedeno je jedanput u 2013. Njegova provedba planira se češće, najmanje jedanput na godinu.

1.2. Potpunost podataka

Podaci su objavljeni u skladu s legislativom EU-a.

1.2.1 Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Iako Popis 2011. nije proveden kao istraživanje na uzorku, u smislu proizvodnje populacijske mreže može se utvrditi sljedeće: Popis 2011. nije obuhvatio diplomatsko osoblje stranih diplomatskih i konzularnih misija u Republici Hrvatskoj. Isto tako, Popisom 2011. nisu bili obuhvaćeni ni predstavnici međunarodnih organizacija ni članovi njihovih obitelji koji žive s njima u Republici Hrvatskoj u stanovima u vlasništvu diplomatskoga i vojnog osoblja. Popisivači nisu ulazili u objekte Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova te Ministarstva pravosuđa.

2.1.1 Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.1.2 Pristranost u procesu selekcije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1 Pogreška obuhvata

Sve su jedinice u okviru jer su cilj promatranja sve adrese na području Republike Hrvatske i sve razine prostornih jedinica.

2.2.2 Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.3 Pogreška mjerenja

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.4 Pogreška neodgovora

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.5 Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.6 Stopa neodgovora na određenu varijablu (stavku)

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.7 Pogreška obrade

Jednom kada su podaci prikupljeni na uzorku, prije nego što se izračunaju kao konačni rezultati, provodi se sljedeći skup postupaka: šifriranje, povezivanje, dodavanje, utežavanje itd.

U slučaju povezivanja statističkih podataka s geoprostornim informacijama pogreške koje se pojavljuju u obradi podataka jesu sljedeće:

- adrese s netočnim kućnim brojevima
- tehnička dokumentacija Popisa 2011. nije primjenjiva u svim situacijama koje su registrirane tijekom Popisa
- shapefileovi ne odgovaraju situaciji na terenu.

2.2.8 Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.9 Stopa uređivanja – LRK

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.10 Stopa učinkovitosti – LRK

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.2.11 Pogreška izbora modela

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.3. Revizija podataka

2.3.1 Politika revizije podataka

Korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci) na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku.

2.3.2 Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3 Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

2.4. Desezoniranje (vremenska prilagodba)

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3. Pravodobnost i vremenska određenost

3.1. Pravodobnost

3.1.1 Pravodobnost prvih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.1.2 Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

3.2. Vremenska određenost

3.2.1 Vremenska određenost – isporuka i objavljivanje

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

4. Dostupnost i jasnoća

Rezultati projekta diseminirani su u Eurostat, DG Regio, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU-a te na portalu GeoSTAT Državnog zavoda za statistiku.

Radna verzija metodoloških smjernica pripremljena je zajedno s prvom isporukom podataka o ukupnom broju stanovnika i broju stanovnika prema spolu. Metodološke smjernice sadržavaju cjelokupni postupak proizvodnje populacijskih mreža. Trenutačna verzija metodoloških smjernica revidirat će se ako se pojave nove okolnosti pri proizvodnji skupova podataka.

4.1. Naslovi Priopćenja u kojima se objavljuju podaci

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

4.2. Naslovi ostalih publikacija u kojima se objavljuju podaci (Ijetopis i slično)

Metodološke upute 74/2015. "Povezivanje statističkih podataka Popisa stanovništva, kućanstva i stanova 2011. godine te geospacijalnih informacija u Republici Hrvatskoj" (https://www.dzs.hr/Hrv/publication/metodologije/metod_74.pdf)

Mrežne (on-line) baze podataka u kojima se objavljuju podaci (npr. Popis poljoprivrede u PC Axisu)

Portal GeoSTAT Državnog zavoda za statistiku (<https://geostat.dzs.hr/>)

4.3. Dostupnost mikropodataka

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe.

4.4. Dostupnost metodoloških dokumenata

Radna verzija metodoloških smjernica pod naslovom "Povezivanje statističkih podataka Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine te geospacijalnih informacija u Republici Hrvatskoj" pripremljena je dvojezično. Metodološke smjernice sadržavaju sve razine pripreme i proizvodnje statističkih podataka s pomoću mreža te referencije na druge dokumente koji su se primjenjivali tijekom projekta.

Rezultati projekta (ukupan broj stanovnika, broj stanovnika prema spolu, dobi, završenoj školi i aktivnosti) pripremljeni su u csv. formatu i primijenjeni za proizvodnju karata s predmetnom temom.

Za potrebe proizvodnje mrežnih statistika i na temelju uputa Europskog foruma za geostatistike pripremljen je i dvojezični priručnik na engleskome i hrvatskom jeziku.

5. Usporedivost

5.1. Asimetričnost zrcalnih statistika

Nije primjenjivo.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenjivo.

6. Koherentnost/smislenost

6.1. Koherentnost/smislenost između kratkoročnih i strukturnih podataka

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.2. Koherentnost/smislenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj nije primjenjiv za ovo istraživanje.

6.3. Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

7. Troškovi i opterećenje

7.1. Troškovi

Projekt je financirala Europska komisija – Eurostat.

7.2. Opterećenje

Nije primjenjivo.